

Opre Csabáné Ica

Fiatalasszony az új családban a 80-as években.

„Anyósom tanított meg a főzés fortélyaira is”

A nyolcvanas évek elején mentem férjhez. Esküvő után a páromékhöz költöztünk. Mivel ő egyedüli gyerek volt, nem okozott gondot az ottlakásunk. Egy új építésű, 3 szobás, fürdőszoba-WC-s, konyhás lakásban éltünk – három generáció – együtt, mert ott élt az anyai nagymama is, aki akkor 81 éves volt. Számomra minden új volt. Új volt a környezet, a fürdőszobás-WC-s ház, a hideg-meleg víz a konyhában is mosogatóval, ami abban az időben nem volt általános a vidéki családi házakban. A szobák fűtése olajkályhával és cserépkályhával történt. Ahonnan én jöttem, ott ez a környezet „úrinak” volt mondható.

Más környezet, más szokások vetek körül, amihez nagyon szívesen alkalmazkodtam. Anyósomék családja igen nagy volt, és kiemelkedően összetartóak voltak különösképpen addig, amíg a nagymama élt. Számomra újdonság erejével hatott a régi hagyományok, szokások őrzése, megélése a mindennapokban. Újdonság volt például a Húsvét megtartása is. A család görögkatolikus lévén nagyon őrizte a hagyományokat. Igaz, templomba nem jártak, hisz a nyolcvanas évek elejéről beszélünk, de nagyon szívesen emlékszem vissza a húsvéti ételek készítésére, a húsvéthétfő reggeli sürgölődésre, terítésre a vendégszobában, a kávék főzésére, melyeket termoszban tartottunk melegen a távoli településekről érkezők számára. Délutánonként pedig anyósom odaült az ablakhoz, és jókat kacagott, ha valamelyik locsolkodó a kerékpárjával az árokban kötött ki a sok áldomás után.

Anyósom tanított meg a főzés fortélyaira is. Én lányként nem sokat tanultam ilyen téren otthon, mert 14 éves koromtól kezdve kollégista voltam, meg aztán szegény családként nem sok lehetőségünk volt a nagy traktákra. Ebben a családban láthattam bele abba a régi szokásba is, hogy hogyan tartott össze a család esküvők alkalmával. Az esküvő előtti héten minden napnak megvolt a maga feladata mind a nők, mind a férfiak számára. A férfiak az állatvágásról, az üstök, nagy főzőedények, ülőalkalmatosságok (lócák, kecskelábú asztalok) házhozszállításáról gondoskodtak. A család nőtagjai sütötték az aprósüteményeket, pergették a csigát, kopasztották az aprójószágokat, tisztították a zöldségeket, válogatták a rizsszemeket. Akkor még ugyanúgy, mint ma a babot vagy a lencsét, a rizst is kiöntötték az asztalra, és szinte szemenként ellenőrizve válogatták, készítették elő a főzéshez.

A férjem családjánál láthattam bele a régi idők nagy családjainak hierarchiájába is. Itt láthattam azt, hogy a fiatalabb testvérek milyen nagy tisztelettel voltak az idősebb testvéreik irányába, és ami talán ma már furcsa, magázták őket. Anyósomék például mint fiatalabb testvérek „Jani bátyám, Pista bátyám” megszólítás után magázó tisztelettel beszéltek a testvéreikkel. Az idősebb testvérek szava, kritikája, véleménye szent volt. Minden esetben kikérték személyes ügyekben is az idősebb fiútestvér véleményét. Családi kalákát, összetartást, segítségadást itt tapasztalhattam meg igazán házépítés terén is. Én ennek szellemében neveltem a gyermekeimet is.

